

A 1577/medborgar:

Tekijä(t):
Kansalais- ja
kuluttajavaliokunta

Dnro 12-00276-1

Valiokuntaehdotus Pohjoismaiden itsehallinnoista

1. Valiokunnan ehdotus

Kansalais- ja kuluttajavaliokunta ehdottaa, että

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että se laatii Pohjoismaiden itsehallintoratkaisuja vertailevan julkaisun, johon kootaan kokemuksia Ahvenanmaalta, Färsearilta ja Grönlannista. Julkaisun tarkoituksena olisi Pohjoismaiden itsehallintojen näkyvöittäminen

että se järjestää Pohjoismaiden itsehallintokysymyksiä koskevan konferenssin, jossa julkaisu esitellään ja jossa on mahdollisuus keskustella Pohjoismaiden itsehallinnon muodoista

2. Taustaa

Kansalais- ja kuluttajavaliokunta on tutustunut Pohjoismaiden itsehallintoihin vierailemalla Grönlannissa 2010, Färsearilla 2011 ja Ahvenanmaalla 2012.

Ahvenanmaalla, Färsearilla ja Grönlannilla on itsehallintonsa pohjalta oikeus säätää lakeja sisäisistä asioistaan ja päättää omasta budjetistaan. Tanskaan kuuluvilla Färsearilla ja Grönlannilla on laaja itsehallinto: Färsearilla vuodesta 1948 ja Grönlannilla vuodesta 1979. Grönlannin itsehallintoa laajennettiin viimeksi vuonna 2009, jonka jälkeen myös poliisi, tuomiolaitos ja rannikkovartiosto kuuluvat itsehallinnon piiriin. Itsehallinto ei kuitenkaan kata valtakunnallisia asioita, kuten ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa tai valuuttapolitiikkaa. Färsearten lainsäädäntöoikeus kattaa kaikki alueet paitsi valtiosäännön, kansalaisuuden, korkeimman oikeuden, ulko- turvallisuus- ja puolustuspolitiikan sekä valuutta- ja rahapolitiikan.

Ahvenanmaa kuuluu Suomen tasavaltaan, mutta sillä on oma lainsäädäntöelin. Ahvenanmaan oman lainsäädännön aloilla maa toimii

käytännössä itsenäisen valtion tavoin. Ahvenanmaa juhlii 90-vuotista itsehallintoaan vuonna 2012, sillä on käytössä kolmas itsehallintolaki ja se valmistelelee parhaillaan uutta itsehallintolainsäädäntöä.

Pohjoismaiden neuvosto

3. Lausunnot

Virallista lausuntokierrosta ei ole järjestetty, mutta Ahvenanmaan Färssaarten ja Grönlannin edustajat ovat keskusteluissa valiokunnan kanssa suhtautuneet myönteisesti kiinnostukseen itsehallintoasioita kohtaan.

A 1577/medborgar:

Tekijä(t):
Kansalais- ja
kuluttajavaliokunta

Dnro 12-00276-1

4. Valiokunnan näkemykset

Kansalais- ja kuluttajavaliokunta tarkastelee kiinnostuneena Pohjoismaiden erilaisia itsehallinnon muotoja ja pitää tärkeänä, että itsehallintoa näkyvöitetään hyvänä ristiriitojen ratkaisukeinona vähemmistöjä ja paikallista päätöksentekoa kunnioittaen.

Pohjoismaiden neuvosto

Pohjoismaiden neuvosto

5. Päätelmät

Edellä esitetyn perusteella kansalais- ja kuluttajavaliokunta ehdottaa, että

Pohjoismaiden neuvosto suositaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,
että se laatii Pohjoismaiden itsehallintoratkaisuja vertailevan julkaisun, johon kootaan kokemuksia Ahvenanmaalta, Färssaarilta ja Grönlannista. Julkaisun tarkoituksena olisi Pohjoismaiden itsehallintojen näkyvöittäminen

A 1577/medborgar:

Tekijä(t):
Kansalais- ja
kuluttajavaliokunta

Dnro 12-00276-1

että se järjestää Pohjoismaiden itsehallintokysymyksiä koskevan konferenssin, jossa julkaisu esitellään ja jossa on mahdollisuus keskustella Pohjoismaiden itsehallinnon muodoista

Helsinki 30. Oktober 2012

Anna Ljunggren (A)
Annicka Engblom (M)
Illugi Gunnarsson (Sj.)
Isabella Jernbeck (M)
Linda Kristiansen (RV)
Marianne Berg (vänst)

Martin Kolberg (A), vice ordförande
Michael Tetzschner (H),
Mikkel Dencker (DF)
Suna Kymäläinen (Sd)
Satu Haapanen (gröna), ordförande
Thomas Jensen (S)